

TOLF SKILL:G
12 BEVILLNINGS – STÄMPEL S:KL
CHARTA SIGIL:TA
[text i sigill]

KONGL. MAJ:TS

TILL SVERIGE OCH NORRIGE
ÖFVER-STÅTHÅLLARE
uti Kongl. Residence-Staden Stockholm

	<p>Rese-Pass N° 1647 gällande för <i>Sex</i> <i>Månader</i> [vertikalt streck över nedanstående text till stycket Lösen]</p> <p>PASSHAFVARENS Födelseort Boningsort Ålder Längd Fot Tum Växt Hår Panna Ansigte Ansigtzfärg Ögon Ögonbryn Näsa Munn Haka Serskildte känne- tecken Namnteckning: Lösen R:dr 16 sk. Passagerare- avgift " "Charta Sig. " 12 "----- Summa R:dr 28 sk. Banco</p>	<p>Gör veterligt: att som <i>Artisten</i> <i>N. M. Mandelgren</i> ämnar <i>resa till åtskillige Inrikes</i> <i>orter, og åter,</i> [ett handskrivet spiraltecken efterföljer dessa ord] och därför anhållit om Rese-Pass; Altså an- modas alla vederbörande, att låta bemälte <i>resande</i>, fritt och obehindrat passera. Stockholm den 20 Januari Ett Tusen Åtta Hundrade fyratio <i>nio</i> (184 9). <i>Under Herr Öfverståthållarens frånvaro</i> {??} [handskriven underskrift]</p> <p>KONGL: ÖFVERSTÅTHÅLL: ÄMB: CANCEL: [Text i sigill]</p> <p><i>/H. Abehn</i></p>
--	--	--

[Text med avvikande teckensnitt = handskriven. Övrig text är tryckt.]

År 1849. besöktes Ammenehärads-Nåde Kyrka
i Karlstads stift (Anex till Ammenehärds i Skara Stift)
Ritningar af Plan fasad och genomskärningar, utförda
efter uppmätt skala //och för// Kyrkans indre Decorationer upp-
mättes indelningarne, ~~och~~ //i hvilka// sedan tecknades figurer och
orna//men//ter på frihand. dessa ritningar hafva blifvitt i
mitt arbete Monuments Scandinaves du Moyen âge utgifne;
Men då värkets text, endast har haft för afsigt att
förklara det högst nödvändiga i Plancherna, och ut-
rymmet således ej medgifvet att, anföra öfriga obser-
vationer som blifvit gjorda, eller i tryck kända, har
jag ansett det vara lämpeligt att dem här medela.
att Kyrkans Cor är målat 1323. är känt lika som
att skeppet är måladt 1404. styrkes inskrifterna är
Plancherna XII och XIX stilen öfverensstämmande
med den man finner i kyrkmålningar i England
Tyskland och Frankrika [sic!] , //under// dessa tvenne tids punkter.
Som målningarne på flera ställen äro mycke
skadade, att färg och teckning knappast synes, fram-
kallades den genom att fugta den med vatten, på
samma sätt som bildhuggaren fugtar sin model,
medan den var fugtig aftecknades. eller kalkerades
den och färgerna //sedan// copierades så troget sig göra
lät på detta sätt har jag fått å mina plancher
Ritningar figurer med färger som äro svåra att
se vid under andra omständigheter.//visas af bifogade conturritningar N:o 1, 2, 3, 4, 5.//++
++ Färgerna
i Corett. bestå af följande, Rött. (Berg Cinober) Blått
(Kobolt ej ultramarin). Grönt (kejsargrönt) en kopparoxid.
som af ålder ofta går i blått. det gula Åker. Svarta
bensvart. och vita, vitkrita- det brungula en
mörk Åker, dessa färgor bestå till största delen
af Metaller och meniralier, som därför äro var-
-aktigast//re//än dem som äro bereda af vegeta-
bilier. Bindnings ämnet tyck vara det
samma som ännu begagnas af vår
[den infällda texten nedan är skriven med blyerts]
//Till 1- Till 2, a med dagar be utan dagar 3 a med d.
och skuggstreck b. demi tent//

allmoge när de måla luckor eller knutar på
sina hus Vita, ({{??}} Mjök)och som brukades
under forntiden //X //vid utförandet af vägg
målningar.

Skeppets Målningar

där färgorna af ålder eller bondfolkets kläder
blifvit skadade, framkallades på lika sätt med.
Corets hvarigenom dess inskrifter blefvo tydeliga
att copiera som å planchern satt
färgorna bestå af tvenne slags rött, en Brunrött
(en Järn oxid-) Mönja (Blyoxid). Kejsargrönt (bensvart)
~~och~~ Bensvart. samt vit-krita det grå är samman-
satt af Vitt och Svart. det är ej alena inskrifterna
och målnings//--//sättet ~~som behöva~~ att där öfverens
stämma med årtalet //men också// den nyare färgen Mönja
//en sednare uppförning af färg//

Den nyare Altartaflan bortskrapade en del af
målningen å Corets östra gafvel, lika som läcktaren
vid Skeppets västra gafvel. dörren på samma
gafvel med sina bisarra målningar, har som
fondarne settat {{??}}på Skeppets Södra vägg varest
nu ett lite fönster fanns, som fylde ungefärligen
hälften af dörr öppningen det andra fyllt med
Timmer, jag har därför ~~sedt beh~~ ~~sedt~~ visatt
dess målning på sitt rätta ställe imellan St
Görans strid med Draken a'plc //XV// en
smaklig parodi //om// man ofta finner bland
denna tids målningar

Stockholm den 7 Febr. 1863

N.M. Mandelgren

//X ärom Italien m fl. ställen//

Förteckning på de ställen som besökts under en resa i Sverige, som börjades den 12 Junii och slutades den 12 November 1846, Skjutsen efter 2ne hästar med åkdon à 1 Rd 2 sk per mil

Län		Antal			
		Mil	Rd	Sk	rst
Stockholm	Från Stockholm till Fitja, Stadsskjuts à 39 sk per mil och 6 Sk. i Kärrpenningar, Bo och Sockens Kyrkor, till Södertelje	3.	3	36	
	Från Södertelje till Bränninge och Tveta Kyrka samt åter	1.	1.	10	
Linköping	-"- Södertelje -"- Norrköping	14.	15.	16	
	-"-Norrköping -"-Östra Eneby, Kvillinge samt åter à 30 sk. per mil	2 1/2.	4	30	
	-"- Norrköping -"- Styrstad och Dagsberg	1 1/2	2		
	Till Stenby och Östra Husby	1 1/2	1.	27	
	-"-Jonsberg, Gottenvik och Brocksvik samt Häradshammar	6 1/2	6.	37	
	-"- Östra Husby och Stensör samt åter till Ö. Husby	2.	2	4	
	-"- Kuddby, Å och Mogata Kyrkor	1 3/4.	1.	39	6.
	-"-Skjälvik, St. Anna och Korsvik (med c/4 mils rodd)	2 1/4.	2	16	6
	-"-Engelholm (rodd fram och åter)	2.	2	4	-
	-"- Kårreholm dito – dito	2 1/2.	2	29	-
	Från Korsnäs till Helgelöt och Gusum	2 1/2.	2	29	-
	Till Fröberga, Boltorp och Söderköping	4.	4.	8	-
	-"- Furingstad, Manhjem, Näs, Östra Stenby, Kungssund samt åter till Furingstad	5.	5	10	-
	Till Almstad, Tingstads Kyrka samt Westra Husby	2.	2	4	-
	-"-Hyllinge, Brysåter samt åter till Hyllinge och Åkerby	2 1/2	2	29	-
	-"- Skärkind, Gistad, Örtomta, Askeby	2 3/4	2	41	6
	-"- Ekhult, Eknäs samt Björsätra	2 1/2	2	29	-
	-"-Björkvik, Östra Ryd samt åter till Björsätra	3 1/2	3	31.	
	-"- Wärna, Grebo, Åtvedaberg	3 3/4	3	18	6.
	-"-Adelsnäs, Mormors grufvor, Söby och Wist	3 3/4	3	18	6.
-"-Stureforss, Landeryd, Wårdsberg	2 1/2	2	29	-	
Från Wårdsberg till Svinstad samt åter	1 1/2	1.	27	-	
Till Linköping, Rystad, Öst. Harg, Skruckeby	3 1/2	3.	31	-	
Från Skruckeby till Lillkyrka, Kimstad, Löfstad, Löt och Berg Kullerstad	6 3/4	7	1.	6	
Till Risinge och Finspång samt åter till Risinge	2 1/2	2	27	-	
-"-Wånga, Wreta Kloster, Slaka	5 1/2	5	35	-	
	Transport	94 1/2	102	6	6

		2	49 1/4	51	16	6
		Transport	249 1/4	141	16	6
<u>Orebro</u>	Från Örby	till Svinevad	1 1/2	1.	27	
	-"- Svinevad	-"- Emma	2.	2	4	
	-"- Emma	-"- Lysfall	1.	1	2	
	-"- Lysfall	-"- Hällestad	1.	1	2	
Linköping	-"- Hällestad	-"- Kjällmo	1 1/2	1	27	
	-"- Tjällmo [sic!]	-"- Hälla	1 1/2	1	27	
	-"- Hälla	-"- Nykyrka	2.	2	4	
	-"- Nykyrka	-"- Motala och Winnerstad	1 1/4	1	14	6
	-"- Winnerstad	-"- Westra Stenby, Hvarf, Hyra, Wallerstad	1 3/4	1	39	6
	-"- Wallerstad	-"- Järstad samt åter	1/2	"	25	
	-"- Wallerstad	-"- Skeppsås, Lövås, Ask	1 1/2	"	25	
	-"- Ask	-"- Ekbyborna och dess prestgård	1/2	"	25	
	-"- Ekbyborna	-"- Kristberg och Hållingstorp	3/4	"	37	6
	-"- Hållingstorp	-"- Husbyfjöl, Klockrike, Flistad	2.	2	4	
	-"- Flistad	-"- Björkeberg, Ledberg, Kärna, Linköping	2 3/4	2	41	6
	-"- Linköping	-"- Meda, Målbäck, Vånäs, Brokind, Rim-	2 3/4	2	41	6
	-"- Rimforssa	-"- Tjärstad, Kö//je//ttelstad, Hägerstad,	1 3/4	1.	39	6.
	-"- Oppeby	-"- Eneby, Kisa, Orteflo och Tirserum	3 1/4	3	18	6
	-"- Tirserum	-"- Norra Wi, Sund Forsnäs	1 1/2	1.	27	
	-"- Forsnäs till Asby, Torpa samt åter till Forsnäs {??}		3 1/2.	3	31	
Linköping	Från Forsnäs	till Studtorp	3/4.	"	37	6
	-"- Studtorp [sic!]	-"- Bona	2 1/2	2	31	
	-"- Bona	-"- Catharineholm, Hullaryd	2.	2	4	
	-"- Hullaryd	-"- Örserum och Grenna	2 1/4.	2	16	6
	-"- Grenna	-"- Kumla på Wisingsö, Kumla, Torkelsryd.	2 1/4.	2	16	6
Skara	-"- Torkelsryd	-"- Haäng, Dimbo	3 1/2	3	31	
	-"- Dimbo	-"- Gerum, Skjörtorp, Hångsdale samt åter till	2.	2	4	
	-"- Dimbo	till Kyrketorp, //Warhems// Kloster	4 1/2	4	33	
	-"- Kloster	-"- Brunsbo, Skara	1 1/2	1	27	
	-"- Skara	-"- Marskaby, Westerplana	2 1/2	2	31	
	-"- Westerplana	-"- Hälkist, i båt till Eken, //betales 2 Rs	2 1/2.	2	31	
	-"- Eken	-"- Läckö, fram och åter, rodd //1 Rd 16 Sk//	1.	1	2	
	-"- Eken	-"- Motala	24.	25		
Linköping	-"- Motala	-"- Högby Hög{??}, Wadstena, Örberga	2 1/2	1.	31	
		Transport	115 1/4	141	6	6

TOLF SKILL:G
12 BEVILLNINGS – STÄMPEL S:KL
CHARTA SIGIL:TA
[text i sigill]

KONGL. MAJ:TS

TILL SVERIGE OCH NORRIGE
ÖFVER-STÅTHÅLLARE
uti Kongl. Residence-Staden Stockholm

	<p>Rese-Pass N° 1647 gällande för <i>Sex</i> <i>Månader</i> [vertikalt streck över nedanstående text till stycket Lösen]</p> <p>PASSHAFVARENS Födelseort Boningsort Ålder Längd Fot Tum Växt Hår Panna Ansigte Ansigtzfärg Ögon Ögonbryn Näsa Munn Haka Serskildte känne- tecken Namnteckning: Lösen R:dr 16 sk. Passagerare- avgift " "Charta Sig. " 12 "----- Summa R:dr 28 sk. Banco</p>	<p>Gör veterligt: att som <i>Artisten</i> <i>N. M. Mandelgren</i> ämnar <i>resa till åtskillige Inrikes</i> <i>orter, og åter,</i> [ett handskrivet spiraltecken efterföljer dessa ord] och därför anhållit om Rese-Pass; Altså an- modas alla vederbörande, att låta bemälte <i>resande</i>, fritt och obehindrat passera. Stockholm den 20 Januari Ett Tusen Åtta Hundrade fyratio <i>nio</i> (184 9). <i>Under Herr Öfverståthållarens frånvaro</i> {??} [handskriven underskrift]</p> <p>KONGL: ÖFVERSTÅTHÅLL: ÄMB: CANCEL: [Text i sigill]</p> <p><i>/H. Abehn</i></p>
--	--	--

[Text med avvikande teckensnitt = handskriven. Övrig text är tryckt.]

	Transport	144 3/8	149	26	9
	Borgholm, Löt-, Alböke och Persnäs	5 7/8	6	5	9
	Källa och Hagby	2 1/4	2	16	6
	Borg, och åter	1 1/2	1	27	
	Blåsinge, Sörvik och Ormöga	2 3/4.	2	41	6
	Löt, Ramsättra, Lerkaka och Stora Rör	4 5/8.	4	35	3
	Refsudden, till Rysby //jemte-färgpengar// 2 mil med {?? 16 }	1 1/2	2.	27	
Småland	Rysby, Ljungby, Wassmolösa	3 1/2.	3	31	
	Hagby, Kölboda samt åter	1 3/4.	9	39.	6
	Arby, Mortorp och Wåxtorp, Wärnanäs, Söderåkra	3 1/2.	3	41	
	Torsås, Rinnarstorp, Tråxhult, Wisefjerda	4 1/2	4	33	
	Långasjö, Ljuder, Tollstorp {??} och Risinge	7 1/4.	7	26	6
	Stensjö, Tägnaby, Tåvelås, Jät	3 5/8.	3	37	3
	Kalfsvik, Kråcketorp, Huseby, Gottåsa	3 3/4.	3	43	6
	Lövshult, Pjetteryd, Svineberga och Ryd	6 1/2	6	37	
	Trakeryd, Markaryd med kyrka samt Fagerhult.	5 1/8.	5.	16	3
Skåne	Orkelljunga, Ljungby, Ingelstorp, Höganäs	8.	8	16	
	Krapperrupp och Kulla Arvids Lege Wiken Bromby samt åter samt åter till Höganäs	4.	2	4	
	Wiken Höganäs Wiken Helsingborg	2	2	4	
	Köpenhamn	6	2		
	Roskilde fram och åter på Jernbanan	8	2	32	
	Helsingborg Alerum	6	2		
	Höganäs (à 28 sk. milen)	2	1.	12	
Halland	Wålinge, Engelholm, Margarethetorp, Öst: Karupp	6 1/8	6	18	3.
	Skottarp, Wall, samt åter till Margarethetorp	2 1/2	2	29	
	Kärby, Halmstad, Drakered, Sjögård, Kragsten	9 5/8	9	40	3
Wester	Gunnarp, Klef, Hed, Svenljunga, Sexdragare	6 1/4.	6	18	3
Göttiland	Björkered, Borås, Hedared, Borgstena, Ljung	8 7/8.	9	11	9
	Stenunga, Wedum, Håkantorps, Örlösa	7 1/2	7	39	
	Tolsjö, Lidköping, Wenneberga, Skara, Brunsbo	4 3/4.	4	45	6
	Wings Kyrka, Skjerf, Binneberg, Walla, Hofva	8 3/8	8	34	9
	Ramunde//{??}//boda, Wretstorp, Blacksta, Örebro	8 1/4.	8	28	6
	//Örebro//Glanshammars Kyrka och prestgård samt åter.	4			
	till Stockholm //Örebro till Stockholm//	20			
		28 1/2	23	41	
	Summa.	291 4/6	314	29	
	Dagtraktamente för 469 //36 1/2// dagar à 1 R:dr. 16 sk. per dag		48	3{2}	
			36{8}	25	
			363	13	

		Transport	38 3/4	40	17	6
		Dräpshult, Habo, Brenninge samt åter Jönköping	2 3/4.	2	41	6
		Ingaryd, Eljaryd, Sannsjö och Bringetofta	6 3/4.	6	49	6
		Fräderyd, Tolg, Tjureda och Wexjö	8	8	16	
Småland		Åreda, Lenhöfda och Elg{a}hults, Kulla	5 3/4.	5	47	6
		Fagerhult och Wirserum	4 1/4.	4	20	6
		Gorveda, Weta och Mörlunda	3.	3	6.	
		Målilla, Hullingsfred, Lönberga samt åter till				
		Lönb.	5.	5	10	
D		Wena, Asarp, Tuna och Östorp	2 3/4.	2	41	6
		Fjelst{ar}, Wimmerby och Östorp	3 1/2	3	31	
		Frödinge, Bläckstad och Hallingeberg	3 1/2	3	31	
		Eneby, Dahlhem, Hylla, Hannäs och Solvestad	6 1/4.	6	24	6
		Ingelsbo, Långråna och Eds Kapell	6.	6	12	
Kalmar.		Windö och Helleröd	2 1/2	2	29	
		Wäderskär, Björkskär, samt åter Helleröd, 6 mil, rodd á 1. R:dr. per mil	6.	6	-"-	
		Loftahammar, Bogvik och Lofta (färgpenningar)	3.	3	6	
		Gammelby	3/4.	-"-	37	6
		Casimirs borg, rodd	1/2	-"-	25	
		Seglerum, rodd och fotresa transport af saker	1/2	-"-	25	
		Törnsvalla och åter	3/4.	-"-	37	6
		Tjustad och Westervik	2.	2	4	
		Gränsö, rodd fram och åter	1.	1.	2	
		Lund och Westrum	2 3/4.	2	41	6
		Helgerum fram och åter	1.	1.	2	
		Hjorthed och Misterhult	3 1/8	3	12	3.
		Kristvalla, Döderhult och Högsby	8 1/2.	8	41	
		Fliseryd och dess prestgård samt Mönsterås	4 1/2	4	33	
		Åhlhem, Rysby och Åby	4.	4	8	
D		Förlösa, Kläckeberga och Calmar	2 1/2	2	29	
		Örnetorp, Kristvalla och Flerohopp	4 1/2	4	33	
		Brännahult, Madesjö, Ljungby Capell & Dörby	4 1/2	4	33	
		Calmar	3/4	-"-	37	6
		Rödhälla, med båt	1/2	1	27	
		Transport	144 3/8	149	26	9.

2/		Transport	202	231	16	
<u>Kalmar</u>	Från Boet t231 till Stora Åby, Östad, Mjölby, Bankeberg		5 3/4	5.	47	6
	" Bankeberg " Linköping		1.	1.	2.	-
	" Linköping " Stockholm	circa	22.	22	44	-
	" Stockholm " Södertelje		3.	3	6	-
	" Södertelje " Bränninge och Ekeby //Kyrka//		2	2	4	-
	//Ekeby// Ekeby och Kyrka //Halö// till Tullgarn samt åter		2	2	2	
	D:o Mörkö Kyrka och Hörningsholm		7.	7.	14	-
	samt åter till Stockholm					
	Bränninge till Stockholm		5.	5.	40	-
		Summa.	245 3/4	277	22	5
	[244 skrivet med blyerts]		//244//			
	Dagtraktamente för 30 1/2 //5// dagar á 1. R:dr. 16 sk. per dag			40	32	-
				318	76	6
	Förteckning					
	På de ställen, som besökts under en resa i Sverige, som börjades den 13 Maji och slutades den 29. October 1848. Skjutsen efter 2:ne hästar med åkdon. á 1 R:dr. 2 Sk. per mil					
<u>Stockh</u>	Från Stockholm till: Ryboholm (förhöjd skjuts lega)		3.	3	6	-
	Från Ryboholm till Täby och åter		2.	2	4	
	Till Lidingön och Djursholm		2.	2	4	
	Danderyd och Stockholm		1 1/2	1.	27	-
<u>Nyhem</u>	Södertelje		3 1/2	3	31	-
	[lodrät klammer i vänsterkolumn vid Nyhem till Linköp]					
	Nyköping		11.			
	Jäder, Wreta och Krokek		4 1/4.	4	20	6
	Bråborg, och stora Sidus (med båt)		1 1/4	1.	14	6
<u>Linköp</u>	Söderköping		2.	2	4	
	Hella, Göstorp, Askeby och Linköping		5.	5	10	-
	Bankeberg, Mjölby, Östad, Ösjö, Holkaberg, Grenna		8 1/2	8	41	-
<u>Falköping</u>	Östanå, fram och åter		2.	2	4	-
	Råby och Jönköping		3 3/4.	3	43	6
		Transport.	38 3/4	40	17	6

3/		Transport	104 1/2	231	16	
<u>Upland</u>	Från Aspnäs till Åby //Wäla// och åter till Yfre		5.	5	10	
	Till Läby, Wecksta[sic!] [trol. Viksta], Tenstad, Salstad, Ugelsta, Upsala		7 1/8	7	20	3.
	Waxala, Gamla Upsala		1 1/4.	1.	14	6
	Från Upsala till Alsicke, Odenssala, Sigtuna		3.	3	6	
	Håtuna, Ytter Gran, Öfver Gran, Lislana[sic!] [troligen Litslena], Herkelberga, Långtora, Hernevi, Enköping		4.	4	8	
	Walby, Lillkyrka och Weckholm		3.	3	6	
	Wilberga, Lislana [sic!] [troligen Litslena], Gran, Tible, Barkaby, Stockholm		8 3/4.	9.	5	6
	Dagtraktamente för 139. dagar à 1. R.dr. 16 sk. per dag		139 7/8	143	25	9
				185	16	
	<u>En resa som företogs i början af Maji 1849.</u>		//Sum//	328	41	9
<u>Södermanland</u>	Från Stockholm till Strengnäs		8.	8	16	
	" Strengnäs till Yttersela Kyrka och Tyrelså		2	2	4	
	samt åter med en roddarbåt					
	" Strengnäs till Malby och Mariefred		2 1/2	2	29	
	" Mariefred till Stockholm		7.	7	14	
	Summa		191 1/2	20	15.	
	Summa		149 3/8	177.	24	9
	Dagtraktamente för 20. dagar à 1. R:dr. 16sk. per dag			26	32	
			Sum.	204	11	4
	Förteckning på de ställen som besökts under en resa i Sverge, börjad den 14. Junii och slutad den 10. October 1850; skjutsen efter 2:ne hästar med åkdon. & &					
<u>Södermanland</u>	Från Stockholm till Fitja		1 1/2	1	28	6
	Tumba, Södertelje och Bränninge		2 3/4.	2	41	6
	Från Bränninge till Ekeby samt åter till Södertelje		3 1/2	3	31	-
	" Södertelje till Wisby		62	64	28	-
	Gårderunga, Sekling, Sandäcke, Boxarfve		4 5/8	4	39	3
<u>Gottland</u>	Från Boxarfve, Warnlingbo och Sundre, Hamra samt åter		3.	3	6	-
	Transport		213 3/4	80	30	3

	Transport	21 3/8	80	30	3
<u>Gotland</u>	Lingvite[sic!][trol. Lingvide], Tjängdarfve, Kyrkeby,++ ++Kyrkjufves	6.	6	12	
	Gandarve, St. Berg, Tible, Bro Kyrka och Wisby	4 3/4	4	45	6
	Från Wisby på ångfartyget Motala till Calmar	22	8	28	
<u>Kalmar län</u>	Dörby, Ljungby, Wasmolösa	2,	2	4	
	Wärnaby, Påboda, Broms, Jemjö, Lyckeby	7 1/4	7	26	6
Smal.[Småland]	Carlskrona, Skillinge, Runneby, Hoby, Trensrum	6 1/4.	6	24	6
<u>Blekinge</u>	Hästaryd, Norge, Sölvitsborg, Ivatofta	5 1/16	5	13	2
	Bäckaskog, Fjelkinge, Christianstad	3.	3	6	
Skåne	Nöbbelöf, Nyamölle, Degeberga, Hörröds Kyrka, Brösarp	4 1/2	4	33	
	Tranås, Hammenhög, Lödrops[sic!] [Löderups]Kyrka,++ ++Ystad	7 1/2	7	39	
	Från Ystad till Bjärsjö och åter	1 1/2	1	27	
	" Ystad på ångfartyget till Stettin och derifrån med jernbana till Berlin; det förra 38 tyska mil, det sednare 18 d:o, summa 56. Från Berlin till Potsdam och åter 8 S:a 120	80	40		
<u>Skåne</u>	Från Ystad till <u>Ava</u> , Bjärsjö, Marsvinsholm, Torsjö och Skifvarp	4 1/4	4	20	6
	Från Skifvarp till Nebbelöf samt åter	1 1/2	1	27	
	Anderslöf, Klörup, Malmö	4 1/2	4	33	
	Från Malmö till Köpenhamn samt åter	4.	4	8	
	" Malmö till Lund, Käflinge, Tågarp	5 5/8	5	35	
	Mörarp, Fleninge, Svedberg , //Kattarp Jarhult Janstorp// <u>Wäsby</u> , Höganäs	5 1/2	5	35	
	Janstorp/och överfart				
Haland[sic!]	Walinge, Engelholm, Magretetorp, Öst. Karup.	4 7/8	5	3	9
	Från Östra Karup till Hishult, Knäred	4 1/4.	4.		
	Aleshult, Wrå, Lidhult och Odensjö Kyrkor	5 1/4	5	22	6
	Langaryd, Bälaryd, Kapped, Gislaved, Norlida	7 7/8.	8	9	9
	Orreryd, Watthult, Stengårdshult, Bonstorp.	4 1/4.	4	20	6
Wäster Göth <u>land</u>	Från Bonstorp till Jönköping	3.	3	6	
	" Jönköping till Hakarp och åter	2.	2	4	
	Ledhästra, Botnaryds Kyrka, Gullered, Timmelhed	6 1/8.	6	12	3
	Ulricehamn, Marbäck, Torpa samt åter	6.	6	12	
	Trädet, Leaby, Sörby, Falköping, Göckhem	8 1/4.	8	28	6
	Transport	248 1/16	258	44	11
	Summa	1/8.	70.	39.	3.

		Transport	248 7/16	258	44	11
<u>Wäster- Göthland</u>	Från Halleberg till Skara		3 1/4	3	18	6
	Till Brunbo samt åter till Skara		1.	1.	2	
	W{å}nda, Synnerby, Saleby och Ljung		3.	3	6	
	Onum[sic!] [Önum], Nöttorp, Sköfde, Alingsås		5 7/8	6	5	9
	Östan Kull, Sollebrun, Bäreberg, Gråstorp[sic!][Gråstorp]		7	7	14	
	Från Gråstorp till Särestad kyrka samt åter		1 1/2	1.	27	
	Munkesten, Trollhättan, Wennersborg		4.	4	8	
Dahls Land	Dykälla, Österbyn, Örs Kyrka, Fresterbyn, Mellerud		6.	6	12	
<u>Wermeland</u>	Från Mellerud, Skålleruds Kyrka, Lund, Torpane, Åmål		5 3/4	5	47	6
	Afvelsäter, Norra Ed, Ökane, Byn, Borvik		5 1/4.	5	22	6
	Malsjö, Lillnor, {Y}lberg, Östra Deije, Molkom		6 1/2	6	37	
	Bratfors, Filipstad, Yvshyttan [trol.Ulvshyttan], Saxån		5 1/4.	5	22	6
	Nytorp, Julsjö, Laxbron, Ranshyttan		7 7/8	8	9	9
<u>Närke</u>	Månskogen, Sällinge, Fellingsbro, Arboga		5 3/4	5	47	6
	Från Arboga till Stockholm på Ångfartyg.		16.	16	32	
<u>Upland</u>	" Stockholm till Edstad betaltes i skjutsle- ga för hvarje mil 39 sk. B:co och 6 sk. kärpenningar		1 3/4.	3	13	6
	Lilla Säby, Hagsätra, Bergshammar, Norrtelje		6 3/4.	7	1.	6
	Röksta, Svanberga, Hoby, Hammarby		4 3/4.	4	45	6
	Från Hammarby till Häfverö och åter		1 1/2	1.	27	
	Ahlby, Bro, Gränsta, Edinge, Hof		6 1/2	6	36	
	Ugelstad, Högstad, Skuttunge och Björklin- ge Kyrkor samt åter till Högstad		5 1/4	5	22	6
	Bälinge Kyrka, Upsala, Skjölfva, Brunsätra		5 1/2	5	27	
	Harfsta, Sala och Kumla Kyrka		4 1/2	4	33	
	Tärna om Kumla till Kinstad, Tortuna och Westerås		4 1/4.	4	20	6
<u>Wermeland</u>	Från Westerås till Stockholm		11	11	22	
		Summa	//331 4/16//	//371//	//37//	//5//
			384 3/15	44[öv erstru ket]	29	5
	? Dagtraktamente för 47 ½ //41 1/2// dagar á 1 R:dr. ++ ++16sk. per dag			//55//	64	40
S				426	37	5.

	Summa	1/8.	70.	39.	3.
--	-------	------	-----	-----	----

Utan //Jemte// hvad ofvan blifvit anfördt om resekostnader
 har //forskningarne medtagit en tid för anteckningar, Beskrifningar för// ++
 arbetet på ritningar och text hvarje år innan
 de blifvit till Kongl. Majt //R??}Akademien// aflemnade, t.ex. för år 1846

från den 12 Juni {??} //1846// till den	1. Februari	1847	S:a//200// dagar á //3 R:dr. {S:a}//	600
för//år//1847från den 7.Juni 1844-till den	20 April	1848	272 d:o	816 :32
				:32
för//år//1848 från den13 Maj1848 till den	16 {Mares??}	1849	262 d:d	786
för//år//1849 från den 4Juni 1849-till den	30 Mars	1850	257 d:o	771
för//år//1850 från den14 Junie1850 till den	15 April	1850	261 d:o	783
Dag				1252 *
				3756
				R:dr.
				//467// [blyerts]

För en tydligare öfversigt ofver det hela anföres här
 nedan de anförda summorna

		Summa			Conduktörslön		438	
					per år i 5 år			
1846	172 1/4 mil	183	16	6				
Dagar	154 ihop	205	16		S:a 2190			
1847	244 3/4 mil	275	41	6	D:o 2410	36	11	
Dag	145	193	16		625	16		
1848	322 1/2 mil	318	43		5226	4	11	
Dag	169	223	16					
1849	139 7/8 mil	143	25	9				
Dag	139	185	41	9				
Ytterligare	19 1/2 mil	20	15					
Dag	14 //158// [blyerts]	18	32					
1850	384 3/10 mil	401	29	5				
Dag	119	158	32					
	//1354// S:a R:dr. [blyerts]	2410	36	11				

[nedanstående text är inlagd med blyerts under tabellen]

//arvode för lika mängd dagar		1354	3
	{??}	50	
med 169 dagar a 8 mil {??} med 1 R:dr. 16 sk. om dagen//blevo//		S:a 55	32
utan pengar		56	10
		1934	
	här avgår	78	8
		2,528 /	5

[all text på sidan är överstruken med ett diagonalt streck från övre vänstra hörnet]

Dagbok 119 för d. 2 Maj 1849 med B. E Hildebrands yttrande.

Tisdagen den 8 Maj 1849. Närvarande Akademiens preses H. J. Mannerström, H. Ex. Sparre, Beskow, Skogman, H. Walerius, H. Strinnholm, Sekreteraren H. Reuterdahl.

82. Undertecknad afgaf rörande beskaffenheten och värdet af artisten Mandelgrens efter förra årets resa inlemnade ritningar Herr Mandelgrens önskan att Akademin måtte till Kongl. Majt. ingå med förord för nytt anslag till resa nästa år bifölls ej af Akademien utan att han sjelf måtte ingå om han så önskar

83. Herr Mandelgrens serskild skrifvelse framställt önskan att få utbekomma och utan kostnad för Akademien restaurera ett antependium från Dalhems kyrka i Lindkopings //stift// bifölls.

Bilagan d. 8 Maj 1849 af B. E. Hildebrand.

2:0 Att den afgifna räkningen visserligen visar hvad resan kunnat kosta; men att de verkliga utgifterna varit mindre torde med skäl kunna antagas särdeles hos presterskapet åtnjutit gästfrihet.

Att traktamentet upptagits för hela tiden sedan han hemkom till d. 1 Februari

detta år, hvilken tid torde näppeligen varit behöflig för de samlade konseptritning//arnes// ordnande och den föga vidlyftiga beskrifningens uppsättande.

Betalning för papper och klistring 23 Rdr.

11 sk anses böra af Akademien betalas med vilkor att Mandelgren återlemnar ritningarne

Stockholm d. 15 April 1849.

//B.E. Hildebrand.//

(Se //Mandelgrens skriftliga anteckningar för 1848 om// ~~1848~~ grafplatserna i Tryserums kyrkas ++ ++grafchor).

Utdrag ur

Ant: Ak: Dagbok

för 1849.

Akademiens Sammankomst

Tisdagen den 20 Mars 1849.

Närvarande ledamöter, voro Ak: President Herr Frih.

Manderström, H: & Grefve Sparre, {F??} v: Beskow. H. Skogman.

Herr Strinholm, Sekriteraren, H. Gref: Hamilton.

[§] - 44. anföres ritningar af Heda {K??} af Mandelgren.

[§] - 45. anfores Restarationen af ett antependium af D:o

~~8-Maj~~ [§] - 56. Artisten N.M. Mandelgren hade jemte Skrifvelse

till Akademien inlemnad de teckningar han under

förflutna årets resa i Sverge samlat med tillhörande text.

Akademiens Sekriterare anmodades att granska dessa ritningar och handlingar, samt öfver deras värde och H. Mandelgrens i Skrifvelsen uppgifna önskningar afgifva yttrande.

Hildebrans afgifna berättelse är daterad d:16 Aprill 1849.

här anföres ej ett ord om vad jag i min skrifvelse lagt

vigt på att Akademien ej fik utgifva mina ritningar

för an jag dem utgifvitt och på detta fått ersatt mitt

gjorda förskott.

Min räkning klandras för det jag upptagit dagstrakta

menter för den tid jag arbetat hemma på ritningar och

anteckningarne, och en lång kritik för att resorna

varitt ett mål för Riksdagens pröfning hvarest varitt

begärt 666 R:dr. 32 sk. B:co, "att Kostnaden för papper och

uppklistring af ritningarne må honom ersättas med

23 R:dr. 11 sk. om han återlemnar ritningarna.

Samman komsten den 8 Maji 1849.

Närvarande Medlemmar voro.

Aka: Prefes H. Fr: Manderström. H: Ex: Gr: Sparre, H: Fr: v:

Beskow. Herr Skogman. H: Walerius, H: Strinholm. Ak:

Sekriterare: H: Reuterdahl.

- §82. Sekriterarens anförande om Mandelgrens resa föredrogs, och Akademiens beslut att M. ritningar skulle {??} i likhet med föregående åren anses som en nöjaktig vedergällning för det anslag han uppburit af Statsmedlen, och att hos Kongl. M. skulle anhållas att de måtte få förvaras i bland Akademiens Samlingar.

Consipt

Litt D. 1849 [text i blyerts]

Till Kongl. Witterhets, Historie och Anti-
quitets Akademi.

Till Kongl. Akademien har jag härmed äran
öfverlemna resultatene af mina sistlidne år
1848 å Nådigst beviljadt anslag inom fä-
derneslandet företagna resor, bestående i rit-
utkast och anteckningar af sådana an-
märkningsvärda föremål, som derunder
påträffats, och anhåller vördsammast, att
kongl. Akademien, i sin berättelse derom
till Kongl. Majt, täcktes benäget bely-
sa huruvida jag lyckats i mina bemö-
danden motsvara det värdefulla för-
troendet.

Då under sistlidne riksmöte denna gren
af forskningarnas område ansågs värdigt
att efter framställda motioner diskuteras inom
riksständerna, och ett årligt anslag af 666
riksdaler 32 sk. dertill förordades, inlemnade
jag, med ledning derutaf, hos Kongl. Majt
sistlidne Maj en underdånig ansökan om ett
i likhet dermed utgående anslag, och trygg
i förtröstan till ett Nådigt bifall, uppgjorde

jag en betydligt vidgad plan för mina resor, hvilket haft till följd att jag på denna mot de föregående årens nästan dubbelt långa resa hunnit insamla och nu till kongl. Akademien kan inlemna ett långt större antal ritningar med dertill hörande text.

Wid min återkomst i November till hufvudstaden efter fulländad resa, undfick jag först kännedom om Kongl. Majts Nådiga Bref af den 10 föregående Oktober till Kongl. Akademien, med deri för samma resa bestämda vilkor af endast 200 riksdaler banko, men jag hade då ej annat att göra, än ordna och i det skick de nu befinnas bringa mina under resan samlade skrifter och anteckningar.

Med dyrbart vunnen erfarenhet om otillräckligheten af hittills för detta ändamål utgående anslag och med kännedom om de ingalunda obetydliga uppoffringar af enskilda medel de båda föregående årens resor medfört, ansåg jag det omöjligt att dermed fortfarande sysselsätta mig, om jag i öfke, dels af kärlek till vetenskapen då så mycket derutinnan ännu återstod att bearbeta och insamla, och dels i förtröstan till att mödorna och omkostnaderna motsvarande anslag, vågat, med stöd af rikets ständers förord, påräkna ett tillräckligt understöd; och då jag nu, under denna tillförsigt och vågade förhoppningsfulla förutsättning, på sista resan nedlagt större förskotter än på någon af de föregående samt mina enskilda //ringa// tillgångar numera äro

helt

helt ooh hållet medtagna, så vågar hos Kongl. Akademien, som städse med så mycken godhetsfull välvilja omfattat mina företag, och hos hvilken jag särskilt eger så djup förbindelse för det kraftiga bistånd till den allmänna uppmärksamhetens fästade vid denna, hitills inom fäderneslandet om iöke glömda, åtminstone mindre odlade vetenskapgren jag i djupaste ödmjukhet utbedja mig, det Kongl. Akademien hos Kongl. Maj:t tacktes ynnestfullt förorda, att mig måtte Nådigts blifva ersatte de förskjutna kostnader, dem jag i och för denna, på grund af ofvannämde motiver utsträckta resa måst vidkännas, bifogande jag för sådant ändamål och till lättnad för bedömandet en specificerad förteckning å mina utgifter såväl för densamma som å de 2:ne föregående årens resor; hvarvid jag dock vill föra Kongl. Akademien till minnes hvad jag förut i gjordt förbehåll ödmjukast anfört: att jag till godtgörande af de 2:ne första resornas öfverskjutande utgifter hoppas kunna göra mig någorlunda skadeslös genom ett möjligen framtida utgifvande i tryck af de värdefullaste utaf inlemnade ritningar. Jag döljestr visserligen iöke för mig de mödor och försakelser en konstidkare i vårt fädernesland har att genomkämpa och det prof af allvar och kraftfull ihärdighet han, i synnerhet i yngre åren har att bestå, men jag kan icke
heller

dölja, det han smickrar sig att efter ett sådant mång-
årigt allvarligt sträfvande någongång se de för-
hoppningar förverkligade, som derunder varit
hans ledande stjärna o□h målet för hans sträf-
van, samt att, om i□ke just några blommor
falla på hans lefnadsstig, åtminstone en mö-
dorna och arbetet någorlunda motsvarig belö-
ning borde försätta honom utom saknaden
af lifvets torftigaste behof; och det är der-
före som jag i förevarande fall dristar inne-
sluta mig i Kongl. Akademiens ynnestfulla
bevågenhet vid Dess hos Kongl. Maj:t blif-
vande framställning om min ofvananförde
underdåniga begäran.

Jemte mina egna ritningar bifogas såsom
gåfva från fältväbel Wetterhall i Grenna
21 ritningar af runstenar samt 10 kartrit-
ningar.

I likhet med hvad Kongl. Akademien tä□ktes
förunna mig förlidet år, får jag i ödmjuk-
het anhålla att mig ersättas omkostnaderna
för bokbindar arbetet m.m. enligt bifo-
gade räkningar.

Sto□kholm den Mars 1849.

N.M. Mandelgren

Afskrift

Inkom den 31 Maji 1849.

Litt s.

Stormäktigste Allernådigste Konung!

Till Eders Kongl. Maj:ts Witterhets, Historie och Antiquitets Akademi har Artisten N. M. Mandelgren inlemnadt de ritningar och anteckningar han samlat under sin förlidet år, med ett af Eders Kongl. Majt i Nåden beviljat understöd af 200 R:dr. B:co företagna resa inom fäderneslandet. Då Akademien härjemte underdånigst öfverlemnar dessa ritningar och handlingar anser Akademien sig pliktig, att i öfverensstämmelse med hvad som under de trenne föregående åren blifvit iakttaget, öfver desamma afgifva sitt underdåniga yttrande.

Mandelgren har under förflutna sommaren och hösten besökt Calmare Län och Öland samt vissa trakter af Jönköpings och Kronobergs Län, Westergöthland, Östergöthland, Södermanland, och något af Uplands Kyrkor i hufvudstadens granskap.

Under ett längre vistande i Calmar har Mandelgren aftecknat åtskilliga föremål Calmare slott. Ritningarne härifrån upptaga 21. blad i den inlemnade samlingen, innehållande 152 särskilda teckningar, hvaribland de flesta bestå i små detaljer, hvilka icke blifvit fullt utförda eller till något

helt hopsatta. De återstående 64. bladen i samlingen upptaga 82 ritningar af Kyrkor i profil med grundritning, några få äfven med genomskärning, de flesta i mycket ofullständigt utkast, 26 utsigter af Kyrkan af samma beskaffenhet, en planritning af en Kyrka, 2 interieurer, 12 portar och dörrar, ett Korskrank, 32 Klockstaplar, en takmålning samt 20 detaljer af sådana, en glasmålning, 19 grafstenar och andra monumenter, 2:ne materialbodas, 4 runstenar, 17. utkast af borgar, murar och andra fornlemningar på marken, en stadsplan samt 112 teckningar af hvarjehanda inventarier och prydnader somt till det mesta i eller vid Kyrkor förvaras.

Antalet af särskilda teckningar, inberäknade de från Calmar Slott tagna uppgår således till 485. Bland dessa äro endast några få renritade såsom i Calmar Slott 2:ne portar, en plafond och delar af Frisen i Konung Erik XIV:s sängkammare samt i öfrigt 6 Kyrkor af hvilka rundkyrkorna Hagby och Waxtorp i Calmar Län företrädesvis äga märkvärdighet, en takmålning och några smärre föremål. De öfriga teckningarna bestå af utkast, de flesta mycket ofullständiga, sådana de i hast blifvit satta på papperet.

Det sistå //förflutna// årets skörd har således i afseende på antalet varit rikare än något af de föregående.

utan att likväl äga ett motsvarande företräde afseende på ritningars beskaffenhet.

I sin till Akademien ingifna skrifvelse har Mandelgren uppgifvit orsaken till detta förhållande att han i anseende till anslaget otillräcklighet, efter återkomsten från den vidt utsträckt resan, fann sig icke kunna med sina hemförda sketser och anteckningar vidtaga annan åtgärd än att ordna dem och bringa dem i det skick hvare de nu befinnas.

De skriftliga anteckningarne, som åtfölja ritningarne innehålla hufvudsakligen endast anvisning af deras innehåll. Den åtföljes af förteckning på 18 enskilda tafvelsamlingar, de flesta obetydliga, samt på målningarne i Consistorium och Gymnasii samlingarne i Calmar och Wexiö äfvensom en samling i Ryds Kyrka i Upland. För Akademiens Bibliothek har Mandelgren af en i landsorten bosatt person mottagit och aflemnat en gåfva af 2:ne häften, innehållande teckningar af runstenar samt specialkartor öfver några ställen i Finland.

Oaktadt de brister, som blifvit anmärkta, äga likväl Mandelgrens aflemnade ritningar och härtill hörande beskrifning värde derigenom att de, om än ofullkomligt, angifva hvad som på de

af honom besökta orterna finnas förtjent af uppmärksamhet, och sålunda anvisa hvad som möjligen för ett blifvande National Museum eller medelst noggrannare och mera utförliga anteckningar bör åt efterverlden bevaras. Från denna synpunkt betraktade innehålla Mandelgrens äfven under sist förflutna året gjorda samlingar, efter Akademiens förmenande nöjaktig ersättning för det anslag, han af Statens medel uppburit.

Witterhets, Historie- och Antiquitets Akademien framhärdar med djupaste vördnad, trohet och nit

Stormäktigste Allernådigste Konung

Eders Kongl. Maj:t

Underdånigste och tropligtigste
tjenare och undersåte

L. Mannerström.

Bror Emil Hildebrand

Stockholm den 22 Maji 1849.

50:

42: 45

7 : 3 [skrivet överst på sidan åt vänster]

Stormächtigste, Allernådigste Konung!

Sedan Rikets högloflige Ständer under
sistlidne Riksmöte hos Eder Kongl. Maj:t
//i underdånighet// förordat ett årligt anslag tills vidare af

ra åren nästan dubbelt långa resa, utgjorde ett långt större antal än hvad jag under de föregående åren hunnit insamla.

Omkostnaderna för de 2:ne förra årens resor hafva äfven betydligt öfverstigit det Nådiga anslaget, men jag har, såsom en antagen möjlighet betäckande af derfor öfverskjutande utgifter, hos Witterhets, Historie och Antiquitets Akademien förbehållit mig rättigheten att i offentligt tryck få utgifva de af ritningarna, som kunna anses sådant förtjena; men då jag numera helt och hållet saknar tillgång till likartade förskotter, vågar hos Eder Kongl. Maj:t jag i djupaste underdånighet anhålla om Nådig ersättning för mina utöfver det Nådigst beviljade anslaget förskjutna medel för senaste resan, och bifogar i underdånighet såväl derå som äfven de föregående resorna en specificerad förteckning.

Om föremålet för dessa resor skulle anses värdigt at framgent bearbetas, och tillräckligt anslag framdeles kunna beredas till fortsatta forskningar i denna, hittills mindre odlade gren af konsthistorien, skulle för mig ingenting vara angenämare än, såvidt jag hittills lyckats motsvara det värdefulla förtroendet, att dermed //få// fortfarande sysselsätta mig; och torde i sammanhang dermed passande depositionsorter utväljas t.ex. i de nyligen bildade

ra åren nästan dubbelt långa resa, utgjorde ett långt större antal än hvad jag under de föregående åren hunnit insamla.

Omkostnaderna för de 2:ne förra årens resor hafva äfven betydligt öfverstigit det Nådiga anslaget, men jag har, såsom en antagen möjlighet betäckande af derfor öfverskjutande utgifter, hos Witterhets, Historie och Antiquitets Akademien förbehållit mig rättigheten att i offentligt tryck få utgifva de af ritningarna, som kunna anses sådant förtjena; men då jag numera helt och hållet saknar tillgång till likartade förskotter, vågar hos Eder Kongl. Maj:t jag i djupaste underdånighet anhålla om Nådig ersättning för mina utöfver det Nådigst beviljade anslaget förskjutna medel för senaste resan, och bifogar i underdånighet såväl derå som äfven de föregående resorna en specificerad förteckning.

Om föremålet för dessa resor skulle anses värdigt at framgent bearbetas, och tillräckligt anslag framdeles kunna beredas till fortsatta forskningar i denna, hittills mindre odlade gren af konsthistorien, skulle för mig ingenting vara angenämare än, såvidt jag hittills lyckats motsvara det värdefulla förtroendet, att dermed //få// fortfarande sysselsätta mig; och torde i sammanhang dermed passande depositionsorter utväljas t.ex. i de nyligen bil-

dade

[första stycket är överstruket med blyerts. Stycket nedanför till och med "beviljade anslaget förskjutna medel" har ett vertikalt streck i vänster marginal]

dade Gymnasie-museerna eller i några Kronans slott, till förvarande af sådana konstalster, hvilka antingen såsom gåfva eller genom köp kunna blifva Witterhets, Historie och Antiquitets Akademiens eller Kongl. Museums egendom.

Med djupaste vördnad och trohet fram
härdar

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eder Kongl. Maj:ts

Stoçkholm den 16 Mars 1849.

underdånigste och troplig-
tigste undersåte
N. M. Mandelgren.

Af

Afskrift [texten skriven i övre vänstra hörnet snett högerställt]

{Inkom} den 31 Maji 1849

Stormächtigste Allernådigste Konung!

Till Eders Kongl: Maj:ts Witterhets- Historie och Antiquitets Akademie har Artisten N. M. Mandelgren inlemnat de ritningar och anteckningar, han samlat under Sin förlidet år, med ett af Eders Kongl. Maj:st i Nåder beviljat understöd af 200 R:dr. B:co, företagna resa inom fäderneslandet. Då Akademien härjemte underdånigast öfverlemnar dessa ritningar och handlingar, anser Akademien sig pliktig, att, i öfverensstämmelse med hvad som under de trenne föregående åren blifvit iakttaget, öfver desamma afgifva sitt underdåniga yttrande.

Mandelgren har under förflutna sommaren och hösten besökt Kalmare Län och Öland samt vissa trakter af Jönköpings och Kronobergs Län, Westergöthland, Östergöthland, Södermanland och något af Upplands Kyrkor i hufvudstadens granskap.

Under ett längre vistande i Kalmar har Mandelgren aftecknat åtskilliga föremål i Kalmar Slott. Ritningarne härifrån upptaga 21 blad. den inlemnade samlingen, innehållande 152 särskilda tecknin-

gar, hvaribland de flesta bestå i små detaljer, hvilka icke blifvit fullt utförda eller till något helt hopsatta. De återstående 64 bladen i samlingen upptaga 82 teckningar af Kyrkor i profil med grundritning, några få äfven med genomskärning, de flesta, i mycket ofullständigt utkast, 2 utsigter af kyrkor af samma beskaffenhet, en planritning af en kyrka, 2 interieuer 12 portar och dörrar, ett chorskrank, 32 kloçkstaplar, en takmålning samt 20 detaljer af sådana, en glas-målning, 19 grafstenar och andra monimenter [sic!], 2:ne materialbodas, 4 Runstenar, 17 utkast af borgar, murar och andra fornlemningar på marken, en stadsplan samt 112 teckningar af hvarjehanda inventarier och prydnader, som till det mesta i eller vid kyrkor förvaras.

Antalet af särskilta teckningar, inberäknade de från Kalmare Slott tagna, uppgår således till 485. Bland dessa äro endast några få renritade, såsom i Kalmare Slott 2:ne portar; en plafond och delar af Fri-sen i Konung Erik 14:es sängkammare, samt i öfrigt 6 Kyrkor af hvilka rundkyrkorna Hagby och Waxtorp i Kalmar Län företrädesvis äga märkvärdighet, en takmålning och några smärre föremål. De öfriga teckningarna bestå af utkast, de flesta mycket ofullständiga sådana de i hast blifvit satta på papperet.

Det sistförflutna årets skörd har således i afseende på antalet varit rikare än något af de båda föregående utan att likväl äga ett motsvarade företräde i afseende på ritningarnes beskaffenhet.

I sin till Akademien ingifna skrifvelse har Mandelgren uppgifvit orsaken till detta förhållande att han i anseende till anslaget otillräcklighet, efter återkomsten från den vidt utsträckt resan, fann sig icke kunna med sina hemförda skatter och anteckningar vidtaga annan åtgärd än att ordna dem och bringa dem i det skick hvori de nu befinnas.

De skriftliga anteckningarna som åtfölja ritningarna innehålla hufvudsakligen endast anvisning af deras innehåll. Den åtföljes af förteckning på 18 enskilda tafvelsamlingar, de flesta obetydliga, samt på målningarna i Consistorie och Gymnasie samlingarna i Kalmar och Wexjö äfvensom en Samling i Ryds Kyrka i Uppland. För Akademiens bibliothek har Mandelgren af en i landsorten bosatt person mottagit och aflemnat en gåfva af 2:ne häften innehållande teckningar af runstenar samt special-kartor öfver några ställen i Finland.

Oaktadt de brister, som blifvit anmärkta, äga likväl Mandelgrens aflemnade ritningar och dertill hörande beskrifning värde derigenom att de, om än ofullkomligt, angifva hvad som på de af honom besökta orterna finnes förtjent af uppmärksamhet, och sålunda anvisa hvad som möjligen för ett blifvande National Museum eller medelst noggrannare och mera utförliga anteckningar bör åt efterverlden bevaras. Från denna synpunkt betraktade innehålla Mandelgrens äfven under sistförflutna året gjorda Samlingar, efter Akademiens förmenande, nöjaktig ersättning för det anslag, han af Statens me-

del uppburit.

Witterhets Historie och Antiquitets Akademi-
en framhärdar med djupaste vördnad, tro-
het och nit

Stormächtigste Allernådigste Konung

Eders Kongl. Maj:ts

Underdånigste och tropligtigste
tjenare och undersåte

L. Manderström

Stockholm den 22 Maj 1849.

Bror Emil Hildebrand

Afskrift [teksten skriven i övre vänstra hörnet snett högerställt]

L.K. den 31 Maji 1849. [blyerts]

Stormächtigste Allernådigste Konung!

Till Eders Kongl Mj Maj:ts Witterhets Historie och Antiquitets Akademie har Artisten N M Mandelgren inlemnadt de ritningar och anteckningar, han samlat under sin förlidet //år//, med ett af Eders Kong. Majst i nåder beviljatt understöd af 200 R:dr. B:co företagna resa inom fäderneslandet. Då Akademien härjemte underdånigast öfverlämnar dessa ritningar och handlingar anser Akademien sig plicktig, att, att i öfverenstämmelse med hvad som under de ~~2:ne~~ //tvenne// föregående åren blifvit iaktaget, öfver de samma afgifva sitt underdåniga yttrande. M

Mandelgren har under förflutna som maren och hösten //besökt// Calmare Län och Öland samt vissa trackter af Jönköpings och Kronobergs Län, Wäster göthland Öster Göthland Södermaland och något af Uplands Kyrkor i hufvudstadens granskap. ~~Resan har väl öfver blifvit utsträckt till Skåne med och Danmark men denna utflygt synes icke hafva eget samman~~

~~hang med dit åtaga uppdraget.~~

Under ett längre vistande i Calmar har Mandelgren afteknat slott åtskilliga föremål i Calmare slott. Ritningarna här ifrån upptaga 21. blad i den inlämnade samlingen, innehållande 152 särskilda tekningar, hvori bland de flästa bestå i Små detaljer, hvilka icke blifvit fult utförda eller till något helt hopsatta. De återstående 64. bladen i samlingen upptaga 82 tekningar af Kyrkor i profil med grund ritning, några få äfven med g//e//nom skärning, de flästa , i mycket ofulständigt utkast, 26 utsigter af Kyrkor af Samma beskaffenhet, en planritning af en Kyrka 2:ne interieurer, 12 Portar och dörrar ett çhorskrank, 32 Klockstaplar, en takmålning samt 20 detaljer af sådana, en glas målning, 19 grafstenar, och andra monimenter 2:ne materialbodas, 4 runstenar 17 utkast af borgar, murar och andra fornlemningar på marken, en stads plan samt 112 teçkningar af hvarjehanda inventarier och prydnader, som till det mesta i eller vid Kyrkor förvaras.

Antalet af särskilta teknigar [sic!], in inberäk nade de från Çalmar slot tagna u uppgår

b. De skriftliga antekningarna som åtfölja ritningarna innehålla hufvudsakligen endast anvisning af deras innehåll. Den åtföljes af forteckning [sic!] på 18 enskilda tafvelsamlingar, de flesta obetydliga, samt på målningarna i Consistorie{??} och Gymnasi samlingarne i Calmar och Wexio äfvensom en samling i Ryds Kyrka i Upland. For Akademiens bibliothek har Mandelgren af en i lands orten bosat person mottagit och aflemnade en gofva af 2:ne häften innehållande teckningar af runstenar samt specialkartor öfver några ställen i Finland.

Åf Oaktat de brister, som blifvitt anmerkta, äga likväl Mandelgrens aflemnade ritningar och där till hörande beskrifning värde derigenom att de, om än ~~de~~ ~~ofullständigt~~ ofulkomligt, angifva hvad som på de af honom besökta orterna finnes för tjent af uppmärksamhet, och sålunda anvisa hvad som möjeligen för ett blifvande Nationalmuseum [sic!] eller medelst nogrannare och mera utförliga antekningar bör ått efterverlden

förvaras bevaras. Från denna syn punkt beträktade innehålla Mandelgrens äfven under sist förflutna året gjorda samlingar, efter akademiens förmenade, noji aktig ersättning för det anslag, han af Statens medel uppburit. {??}

Witterhets Histori och Antiqvitets Akademien framhärdat med djupaste vördnad, trohet och nit Stormäktigste Allernådegste Konung.

Eders Kongl Maj:ts

Underdånigste och
Aller tropligtigste tjenare och
undersåte
L Manderström

Stockholm Bror Em; Hildebrand.
den 22 Maji 1849.

således till 485 Bland dessa [sic!] äro endast några få renritade, såsom i Callmars slott 2:ne portar, en plafond och delar af Frisen i Konung Erik 14:es sänkkammare, samt i ofrigt 6 Kyrkor af hvilka rundkyrkorna Hagby och Waxtorp i Çalmar Län företrädesvis äga markvärdighet, ~~en takmålning~~, en takmålning och några smerre föremål. De öfriga tekningarna bestå af utkast, de flasta mycket ofulstandiga sådana de i hast blifvet satta på papperet Det sist förflutna årets skörd har således i afseende på antalet varit rikare än något af de //båda// föregående utan att likväl äga ett mot svarande foreträde i afseende på ritningars beskaffenhet.

I sin till akademien ingefva [sic!] skrivelse har Mandelgren uppgifvit ~~som~~ orsaken till detta förhållande att han i anseende till anslagets otilräcklighet, efter återkomsten från den vitt utsträckta resan, fan sig icke kunna med finna hemförda sketser och anteckningar vidtaga annan åtgärd än att ordna dem och bringa dem i det skick hvori de nu befinnas.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Sedan föremålet för de konsthistoriska forskningsresor, dem jag de senare åren egt det Nådefulla uppdraget att inom fäderneslandet företaga

Artisten N.M. Mandelgren,
om gratification för en af honom
verkstald konstresa.

{5}16

retaga, ansetts värdigt att af Rikets senast församlade Ständer diskuteras, och desamma, efter benäget inhemtad kännedom om mina derunder gjorda och till Witterhets, Historie och Antiquitets Akademien inlemnade samlingar, tackts deröfver afgifva sitt aktade loford, egde jag Nåden att i sammanhang dermed til Eder Kongl. Majt under den 14 sistlidne Juni ingifva en underdånig ansökan om fortfarande Nådigt understöd till fortsatta forskningar i denna väg jemte underdånig framställning om behovet af ökad anslag derfor.

Då jag kort derpå, i anseende till den väskrä årstidens framskridande företag sistlidne års resa, kunde jag, af varmt nit och kärlek för den gamla konsten, hvarutinnan så mycket ännu återstod att bearbeta, och för att icke nödgas midt under loppet af sommaren undersökningarna afbryta, icke afhålla mig från att göra så rika insamlingar som årstid och //lokala// omständigheter erbjödo, och öfverskred såmedelst det äfven för sistlidne år Nådigst beviljade anslag af 200 Riksdaler banko, hvarom jag vid min återkomst till hufvudstaden den sistlidne November genom Eder Majts Nådiga Bref till Witterhets, Historie och Antiquitets Akademien af den 10 föregående Oktober underrättades.

Om således bemälte Akademi i sin underdåniga berättelse till Eder Kongl. Majt öfver

samma resa skulle benäget finna, det den in-
sett att utgifterna derfor öfverstigit det Nå-
digst beviljade anslaget, och Eder Kongl.
Maj:t //Nådigst// anse mig förtjent af någon gra-
tifikation, skall det blifva mig den kraf-
tigaste uppmuntran att, om föremålet för
samma resor kommer att framgent bearbe-
tas och jag skulle hedras med samm vär-
defulla förtroende, deråt egna hela min
håg och verksamhet.

Till förvarande af sådana konstal-
ster, hvilka dervid antingen såsom gåfva
eller genom köp kunna blifva Witterhets,
Historie och Antiquitets Akademiens egen
Kongl. Museums egendom torde i samman-
hang dermed passande depositionsorter
utväljas, t.ex. i de nyligen bildade Gym-
nasiemuseerna eller i några Kronans
slott.

Med djupaste vördnad och trohet
framhärdar

Stormäktigste, Allernådigste Konung!
Eder Kongl. Majts

Stockholm den 21 Maj 1849.

underdånigste och troplig-
tigste undersåte
N. M. Mandelgren

Stormagktigste [sic!] Allernådigste Konung!

Under de 3:ne sednare åren har Undertecknad af Eders //Kongl// Majst årligen-
erhållet 200 R:dr. B:co såsom understöd för konsthistoriska
forskningar, i någon af Sverges provinser. Såsom led-
ning i detta afseende, medelades, mig genom Kongl. W, H-
och Antiquitets Akademiens Instruktion af den 7: Juni 1846
enligt hvilken jag och efter återkomsten //för hvarje år// ~~der föregående samt (??) till detta som sam~~
till Kongl. W: H: och Antiquitets Akademien, Aflemnad en rese-
berättelser jemte ritningar öfver åtskilliga fornlemningar
och konststycken.

Efter hvad jag mig blifvitt medelat lärer Kongl. W.-
H och Antiquitets Akademien, hafva i desssa [sic!] dagar ingåt
Till Eders Majestät med anmälan om det sätt hvarpå
jag ~~fulg~~ under förledet år fulgjort Akademiens
nämde uppdrag.

Jag vågar således på grund af Akademiens amälan [sic!]
och med kännedom, om Eders Majst. varma deltagande
för fosterlänskt Konst och bildning, härmed i djupaste
underdanighet anhålla att ~~afven~~ under instundande
sommars af ofenteliga medel erhålla ett under-
stöd af 200 R:d B:co för företagande af en likartad
//konst// resa. //som med// de föregående åren, med i acktagande //af//
wikande förpliktelser å min sida.

Med djupaste vörndnad trohet och nit

Stockholm den April 1849. Framherdar

Storm [sic!] maktigste allernådigste Konung

Eders Kongl. Maj:st

Tropligtist undersåte

N M Mandelgren

Till Kongl. Akademien har
jag härmed äran öfverlemnade
resultatena af mina, ~~18~~ under
sistlidne år 1848 företagna på
Nådigst beviljadt anslag //inom fäderneslandet// företag-
na resor, bestående i ritutkast
och beskrifningar af sådana
anmärkningsvärda föremål, som jag
enligt Kongl. Akademiens
instruktion ålegat mig att in-
samla och anhåller vördsam-
mast att Kongl. Akademien, i likhet med hvad hittills skett,
tänktes till Kongl. Majt in-
gifva en underd. berättelse
huruvida jag //i mina bemödanden// lyckats uppfylla
det förtroen//vär//defulla uppdraget //förtroendet//.

Då under sistlidne riksmöte
denna del //gren// af forskningarnas
område ansågs värdigt till fram-
ställda motioner såväl inom
~~Riddar~~ riksständens och ett an-
slag af 666 R:dr. 32 sk årligen därför af Presterskapet och adeln
före förordades med särskildt
fästadt afseende å mitt tillgö-
rande dervid, inlemnade jag hos
Kongl. Majt ~~en~~ med den sistlidne
Maj en underdånig ansökan
om ett i likhet dermed utgående
anslag, och i full förtröstan
dertill uppgjorde en vidgad
plan för mina resor, En Följd
~~den deraf är också,~~
hur denna gång kan //att jag// till Kongl.

trygg i förtröstan.
hvilket haft till följd att jag
af denna mot föregående åren
nästan dubbelt långa resa, är

Akademien // ~~denna gång kan~~ // inlemna ett dub-
belt antal ritningar med
bifogad berättelse

med vunnen erfarenhet om otill-
räckligheten af hittills ~~utgående~~ utgående
anslag bestämt mig att upphöra.

[i originalet finns all text på ett siduppslag]

Kongl. Akademien jag i djupa-
ste ödmjukhet utbedja mig, det
Kongl. Akad:n hos Kongl. Maj:t
täcktes utverka att mig måtte
blifva ersatte de förskjutne
utgifter dem jag i och för
denna, res. på grund af ofvan-
nämde motiver utsträckta
resa måst vidkännas, och bi-
fogar till lättnad för be-
dömmandet deraf en spe^li-
fierad förteckning öfver mina
~~rese~~omkostnader. Hvarjemte
jag anhåller, att, om Kongl.
Akad:n skulle anse ändamålet
med dylika resor värdigt att
att framgent och ytterligare
bearbetas, motsvarigt anslag
då äfven må utverkas, enär
efter ~~en~~ sådana kännbara
förluster jag för min en-
skilta del icke vågar att
hos Kongl. Majt dertill in-
komma med någon ytterli-
gare ansökan; i sammanhang
Jag döljer visserligen icke för
mig de mödor och försakelser
en konstidkare i vårt fäder-
nesland har att genomkämpa
och deta //eldprof af// ihärdighet och nit
han, i synnerhet i yngre åren
har att bestå underkasta sig
men jag kan icke heller dölja det han++
++smickrar sig att efter
ett sådant mångårigt allvarligt sträfvande
~~att~~ någongång se //förverkligade// de förhopp-
ningar, som derunder varit hans {livs??}

Som städse med så myc-
ken godhetsfull välvilja
omfattat mina företag och
hos hvilken jag //enskildt {??}// egen så djup
~~tacksamhet~~ förbindelse för
//den allmänna// uppmärksamheten fästade
hittills inom fäderneslandet ~~glömda~~
vid denna ~~särskilda veten-~~
~~skapsgren~~ om icke glömda,
åtminstone mindre odlade
vetenskapsgren

utgifter såväl för densamme
som för de 2:ne föregående
årens resor; hvarvid jag likvisst
vill föra Kongl. Akad:n till
minnes hvad jag förut //i gjordt förbehåll// ++
++ i ödmjuk-
het anført, att jag genom fram-
att möjligen framtida utgifvande
i tryck af de värdefullaste
utaf ritningar ~~de~~ inlemnade
ritningar till godtgörande af
af det 2:ne första resornas
öfverskjutande utgifter hoppas
kunna göra mig någorlunda ska-
deslös genom ett möjligen etc.
hvarmed jag passande depositions-
orter torde utvälja till
förvarande af sådana
konstalster, som antingen
såsom gåfva eller genom köp
kunna komma Kongl.
Akademiens eller Museums
~~tillhanda~~ egendom

och målet för hans sträfvan, samt
~~ett mångårigt allvarligt sträf-~~
~~vande bort skänka medföra~~
~~åtminstone såvida~~, att om //just// ej nå-
gra blommor falla på hans
lefnadsstig, åtminstone en mö-
dorna o^oh arbetet motsvarigt

[Några av meningarna fortsätter på högra delen av siduppslaget. För att öka läsbarheten har meningarnas början och slut hållits samman på vänster sidhalva]

Belöning borde ~~följa derpå.~~
försätta honom utom saknaden
af lifvets torftigaste behof,
och det är derföre som jag i
förevarande fall driftar innesluta
mig i Kongl. Akad:s ynnestfulla
bevågenhet vid dess ~~från~~ under-
dånige framställning om min
underd. begäran

Om ~~framdeles ändamålet~~ //föremålet//
~~med~~ dessa resor skulle //vidare// anses
värdigt att ~~fortfarande~~ //framgent// bear-
betas och ~~tillgångar~~ //tillräckligt anslag// framdeles
beredan till fortsatta forsknin

Skulle //för mig// ingenting vara mig angenä-
mare än, så vidt jag hittills lyckats
motsvara det värdefulla förtroendet,
än att dermed fortfara sedan jag nu un-
der dessa första resor

t.ex. I de nyligen bildade Gymnasie-
museernas eller i några
Kronans slott

gar i //denna inom fadernesl. Ännu mindre {??}++
++gren af konsthistorien//
går i ~~samma väg~~, och jag
~~hittills~~-ly~~□~~kats uppfylla de
förbindelser mig derutinnan åle-
gat torde i ~~sammanhang~~ der
med passande depositions orter
utväljas till förvarande af
sådana konstalster, hvilka an-
tingen såsom gåfva eller ge-
nom köp kunna blifva
W. M. Och Antiqu. Akad
eller Kongl. Museums egen-
dom.

X/ På det mig derjemte måtte beredas ~~ess~~ någon ersättning till betäckande af de öfverskjutande resekostnaderna, //som hvilket kan ses af bifogade: Förteckning. öfver mina {??} För under Resan++ hafde utgifter// vågar jag lika ödmjukt hos Kongl. Akademien utbedja mig ett //benäget// yttrande, huruvida ~~benäget~~ ritningar Kgl. Akademien anser //de// ~~be - mälte~~ //samlade// ritningarne kunna med någon fördel i ~~by~~ allmänt tryk utgifvas, äfvensom ett //benäget// råd huru sådant tjenligast skulle kunna verkställas.

Rosar med [[hakparentes i originalet] Där jemte

Spengler, L., Anzeige wie die gebräuchliche is

I hvarje samhälle, der en bildad kult framkallat en historia, omfattar denna icke allenast de utvecklingar samhället genom politiska hvälfningar undergått, den invärfver äfven med sig oskiljaktigt skönare och fredligare blom-
mor, tydande på andras utveckling och dess herrliga skapelser inom konsternas och vetenskapernas område; dessa ojäfaktiga vittnesbörd om nationens inre lif och dess öfvergående frigörelse från barbarismen. Bland dessa intaga otvifvelaktigt de bildande konsterna ett utmärkt rum med hänseende till de viktiga upplysningar från flydda tider förvarade konstverk uttala om den sanna karakteren af sin tids anda och såmedelst skänka åt forskaren och hädanföknaren en åskådligare tafla än hvad traditionen och de skriftliga anteckningarna ensamt förmå. Men ehuru /Värdet af denna konst är också af enhvar tillbörligen uppskattad, och hvarje nation yfves öfver sina landsmäns mästerstycken i detta afseende, medgifvande, att konsthistoriens forskning är för vetandet lika nödvändiga som solens ljus för dagen, säger oss likväl erfarenheten, att man tyvärr, inom vårt fädernesland ike varit lika öm vid vården och underhållet af dessa dyrbara konst-
//skatter// samlingar, som man varit angelägen att samla //förskaffa sig// dem. I många länder har man för sekler tillbaka uppfattat denna lika högsinta tanke som heliga

åliggande att vårda detta af våra förfä-
der lemnade dyrbara arf för sannin-
gens och ljusets spridande. [I marginalen finns ett asteriskecken] I vårt fä-
dernesland hafva visserligen också flera
för den gamla konsten nitälskande mo-
narker genom särskilda, tid efter annan
utfärdade stränga påbud mot förstö-
ring af dylika forntidsminnen, deråt
egnat allvarlig uppmärksamhet och upp-
dragit åt Witterh. Historie och Anti-
qvitets Akademien och deröfver hålla
sorgfällig tillsyn; men denna Akademies
bemödanden hafva, i saknad af under-
stöd till en ~~per~~ i ämnet upplyst
person, som med nådiga upplysningar
kunde tillhandagå vederbörande //samt af Akademien till af- teckningar anlitas//, varit
utan tillbörlig verkan, och allt har
stannat vid möjligen ett och annat
konststycke, hvarå ett nog upplyst pre-
sterskap händelsevis fästet uppmärk-
samhet.

Först för 2 år sedan, efter inhemtad
kännedom om en kort förut till fäder-
neslandet återkommen landsman, herr
N.M. Mandelgren, hvilken under sina
utrikes resor förnämligast vinlagt sig
om studiet af arkeologien samt sär-
deles konsten att restaurera gamla för-
derfvade målningar, utverkade hos
H.M. Konungen bemälde Akademi
till en början att mindre anslag af 200 R:d
banko till företagande av resor inom
fäderneslandet, hvilka skulle hafva till
föremål att i antiqvarisk väg dels samla,
dels kopiera sådana upptäckter inom
konsthistoriens område, dem han enligt
meddelta instruktioner ansåge böra räd-
das undan förgängelsen. Följden af // #afteckna sådana föremål X hvilka an{??}//

Dessa forskningar har bestått i en betydlig samling afteknningar m.m., dem herr Mandelgren till Witterh. Hist. och Ant. Akademien öfverlemnad, och den hvar och en med sinne för den gamla konsten kan genom dem öfvertyga sig om betydelsen och värdet af ett fortsatt understöd dertill.

Det är af sådan anledning jag funnit nödigt att till behjertande af Rikets nu församlade Ständer framställa detta patriotiska företag, på det de många, i landsorten förvarade konstskatter tyvärr på många ställen numera endast i fragmenter eller åtminstone mer eller mindre skadade må kunna frälsas undan den dagligen //alltmer// tilltagande vandalismen, hvilken eljest innan kort helt säkert skall förstöra allt hvad Sverige i denna väg eger utmärkt från den klassiska fornåldern, och får särskilt dertill utbedja mig riddersk. och adelns upplysta medverkan emedan, lemnadt utan understöd af Ständerna, det ringa anslag, hvarmed Regeringen hittills kunnat uppmuntra herr M. i detta företag, fortfarande blifver alldeles otillräckligt, och helst de redan företagna 2:ne resorna //nödvändigt// förutsätta enskilda uppoffringar och måste förden skull till sakens stora uppdrag skada af sig sjelfva upphöra. Jag får alltså till Ridd. och Adeln hemställa om beviljandet af ett till nästa Riksdag årligen för sådant ändamål årligen utgående anslag af 666:32, för att såmedelst sätta herr M. i stånd att, i likhet med hvad hittills skett, fortsätta sina forskningar och tillika medelst sina utomlands förvärfvade insigter i restaurationskonsten taga kännedom om K.M. och kronan samt Staten tillhöriga konst-

alster, enär det skulle åligga honom att jemte sina öfriga berättelser, ritningar och anteckningar, till Kongl. M. årligen inlemna underdånig underrättelse om hvad af dessa konstsamlingar tarfvar vård och underhåll, och derigenom förekomma att desamma genom anlåtande af oskickliga restauratörer totalt förstöras. Med ledning af dessa och likartade berättelser blefve Kongl. Majt. satt i tillfälle att vid nästa riksmöte preponera Rikets ständer hvad som i högsta grad erfordras för vår konsthistorias upplifvande och i förening dermed våra konstverks vidmakthållande.

Då ämnet blifver Stadsutskottet understäldt, utbeder jag mig att få tillhandagå detsamma med de ritningar och handlingar, som af herr M. blifvit till anti-quitets akademien öfverlemnade, och hvilka närmare styrka sanningen harutaf [sic!] samt vitsorda det trängande behovet af denna framställning.

P,E, Wallenstråhle [skrivet med blyerts]